

Voorstel Impuls Open Leermateriaal ingediend bij Nationaal Groeifonds

Het voorstel Impuls Open Leermateriaal ziet toe op een forse investering in het open leermiddelendomein. Het belangrijkste doel van het programma is het vergroten van de onderwijskwaliteit door effecten te bereiken ten aanzien van efficiency, bij te dragen aan de aantrekkelijkheid van het beroep, de kansengelijkheid te verbeteren, het lerend vermogen in de sector te versterken en de marktwerking in de leermiddelenmarkt te verbeteren.

Het Groeifonds is bedoeld om met eenmalige investeringen een duurzame groeispromg te maken in verschillende maatschappelijke domeinen die van invloed zijn op het Nederlands verdienvermogen. Het onderwijs is aangemerkt als één van deze maatschappelijke domeinen.

In het Groeifondsdossier maakt de VO-raad zich hard voor investeringen die aansluiten op de agenda van de sector, omdat we ervan overtuigd zijn dat daarmee de grote vraagstukken in onze sector worden aangepakt en innovatie wordt gestimuleerd. Op vraagstukken als dalende resultaten, dalende leerlingmotivatie, hoge werkdruk, het lerarentekort, thuiszittersproblematiek en leerlingdalingen moeten passende antwoorden worden gevonden. Het instrument van eenmalige investeringen uit het Groeifonds is niet het panacee waarmee deze problemen verdwijnen, maar het Groeifonds kan wel zorgen voor deeloplossingen of een vliegwiel zijn richting structurele oplossingen.

De VO-raad ijvert voor het zoeken van aansluiting bij de ontwikkelingen die de sector reeds heeft ingezet, met de beweging naar maatwerk, *evidence informed* werken en het samen opleiden van leraren. Het doel is een hogere kwaliteit van onderwijs te bereiken, met meer gemotiveerde leerling, leraren die minder werkdruk ervaren en met een lerende verbetercultuur.

Het plan Impuls Open Leermateriaal draagt hier aan bij doordat leraren meer mogelijkheden krijgen om leermateriaal gedifferentieerd in te zetten. Naast de klassieke lesmethode worden stukjes leermateriaal beter vindbaar en aanpasbaar gemaakt. Leraren kunnen zodoende beter inspelen op de actualiteit of specifieke leerbehoeften van leerlingen. Daarmee is dit plan ondersteunend aan de beweging naar meer maatwerk.

De aanpak van Impuls Open Leermateriaal bestaat uit 5 hoofdactiviteiten::

1. Scholen verbinden: bestaande netwerken van scholen die open leermateriaal bewust inzetten versterken en aan elkaar verbinden.
2. Leraren versterken: het opleiden van leraar-coaches, het inrichten van lerende netwerken en communities of het versterken daarvan en de verbinding maken naar lerarenopleidingen. De focus ligt op het ondersteunen van leraren bij het ontwikkelen, delen en verrijken van open leermiddelen. Daarnaast kennisdeling over hoe leraren tot de beste mix van open en gesloten leermiddelen kunnen komen.
3. Open leermateriaal verrijken: het verbeteren van kwaliteit en – waar nodig – (vraaggericht) ontwikkelen van extra leermateriaal om op onderwijsbehoeften in te kunnen spelen. Voor niches is het mogelijk dat specifieke content wordt ontwikkeld of bestaand leermateriaal 'open' worden gemaakt.
4. Open-leermiddelen-infrastructuur verbeteren: op basis van een totaal beeld van de infrastructuur die nodig is om goed gebruik te maken van open leermaterialen wordt de bestaande infrastructuur geactualiseerd.

5. Kennis ontwikkelen: onderzoeken en evalueren en zo tot een lerend systeem komen waarin kwaliteit centraal staat. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre learning analytics (specifiek in het open domein) inzicht bieden in de kwaliteit van leermiddelen. Bij het opstellen van een onderzoeksprogramma wordt aangesloten bij vraagstukken die in het onderwijs spelen, bijvoorbeeld hoe open leermaterialen kunnen worden ingezet om kansgelijkheid te stimuleren.

Als het plan wordt goedgekeurd door de onafhankelijke beoordelingscommissie van het Nationaal Groeifonds, dan zal deze na een aanloopfase worden uitgevoerd van 2023 t/m 2030.

Stichting Kennisnet heeft als penvoerder het plan uitgewerkt, in samenwerking met partijen als VO-content, het Profielenberaad, GO-lab, CITO, Education Warehouse, Platform Talent voor Technologie, SIVON, SLO en tal van scholen in PO en VO.

De VO-raad heeft er bij de ontwikkeling van dit plan op ingezet dat niet méér open content het doel is, maar een beter gebruik van open leermiddelen. Waar nodig moet aanvullend open materiaal ontwikkeld kunnen worden. Dit uitgangspunt is geborgd in het plan. Daarnaast heeft de VO-raad er op aangedrongen dat de wensen en eisen van scholen centraal staan, alsmede dat organisaties die namens het scholenveld actief zijn in het open leermiddelendomein goed zijn betrokken.

Met het plan wordt in de ogen van de VO-raad bereikt dat leraren meer eigenschap kunnen krijgen over hun onderwijs, hetgeen een positieve uitwerking heeft op de professionaliteit van de leraar, de kwaliteit van lessen en dus de kwaliteit van onderwijs. Het is daarom dat de VO-raad dit plan steunt.